

Rok dokončení EET a daní on-line

-TEXT- JAN NĚMEC

Stejně jako každý rok i 1. leden roku 2020 přináší řadu legislativních novinek, které dopadnou na podnikání českých firem či živnostníků. Letos čekají bezesporu největší změny na ty podnikatele, kteří spadají do třetí a čtvrté vlny elektronické evidence tržeb. Kasy si budou muset pořídit právníci, lékaři, poskytovatelé řady služeb nebo řemeslníci, kteří přijímají od zákazníků hotovost.

Změny se letos jako tradičně nevyhnou ani oblasti daní. Už od ledna vzrostly spotřební daně na tvrdý alkohol a tabák, směrem dolů se naopak od května bude měnit sazba DPH především pro ty činnosti, které nově budou podléhat EET – podle ministerstva financí jde o úlevu výměnou za novou povinnost.

Až na konci roku by se pak podnikatelé měli dočkat vlajkové lodi ministryně financí Aleny Schillerové: on-line finančního úřadu. Ten by měl výrazně zjednodušit podávání danového přiznání.

Tabák a alkohol podraží

Hned několik novinek v daňové oblasti přináší takzvaný daňový balíček, který prošel Poslaneckou sněmovnou až v prosinci a dotýká se zejména spotřebních daní z alkoholu a tabáku. O kolik daně „z neřestí“ stoupnou?

Spotřební daň z lihu se od 1. ledna v případě půllitrové láhve 40procentního alkoholu zvyšuje z 57 korun na 64,50 koruny, spotřební daně z cigaret a tabáku, včetně zahřívání, vzrostly zhruba o desetinu. Krabička cigaret tak v průměru zdraží o 10 až 12 korun. Spotřební daně z piva a vína ministerstvo financí nechalo na stejné úrovni jako dosud. A prodej čepovaného piva dokonce od května přeřadí do snížené 10procentní sazby DPH.

Balíček mění také zdanění technických rezerv pojišťoven. Nově budou daňově uznatelné technické rezervy tvořené podle zákona o pojišťovnictví na základě evropské směrnice Solvency 2. Rozdíl mezi touto úrovní a dosavadními účetními rezervami pojišťoven bude zdaněn.

Další, na koho novinky z balíčku dopadnou, jsou provozovatelé loterií. Ti se stali jedinou skupinou z podnikatelů v hazardu, pro něž se od roku 2020 zvyšuje daň, a to z 23 na 35 procent. Naopak provozovatelé kurzových sázek

nebo herních automatů budou platit stejně jako dosud – 23, respektive 35 procent. Podle ministryně financí zejména u automatů, i přes jejich nespornou vyšší nebezpečnost ve srovnání s jinými typy hazardu, nebylo možné daně zvýšit zejména kvůli obavám z toho, že by vyšší odvody přispěly k přesunu automatů z legální do šedé ekonomiky.

Spíše drobností je pak v rámci daňového balíčku zvýšení poplatku za vklad do katastru nemovitostí. Ten do prosince 2019 vyšel na 1000 korun, od letoška se nově zvýší na dvojnásobek.

Neschopenka elektronicky

Hned od začátku ledna má firmám i jejich zaměstnancům ušetřit papírování spuštění elektronické neschopenky. Nová forma zpracování přinese podle České správy sociálního zabezpečení výrazně jednodušší předávání informací mezi nemocnými, ČSSZ, lékaři a zaměstnavateli. Jak bude vydávání e-neschopenky fungovat?

Při návštěvě lékaře na rozdíl od dnešní situace dostane nemocný v papírové podobě pouze takzvaný průkaz práce neschopného pojištěnce. Hlášení o vzniku dočasné pracovní neschopnosti už ale bude lékař vystavovat pouze elektronicky, stejně jako poté hlášení o ukončení pracovní neschopnosti. Pojištěnec nebude muset předávat doklady zaměstnavateli, náhrada mzdy i nemocenská mu přijdou automaticky.

Minimální mzda dál roste

Zaměstnavatelům, kteří svým zaměstnancům platí minimální mzdu, letos opět významně stoupnou náklady. Vláda pokračuje v trendu posledních let, kdy minimální mzdu výrazně zvyšovala. Nejnižší možný zákonný

Hned od začátku ledna 2020 má firmám i jejich zaměstnancům ušetřit papírování spuštění elektronické neschopenky.

Novinky pro podnikatele v roce 2020

JAN NĚMEC

Leden 2020

Zvýšení spotřebních daní

- ▶ Od 1. ledna se upravují spotřební daně na tvrdý alkohol, tabák a hazard.
- ▶ Spotřební daň z lihu stoupne z 57 na 64,50 koruny za půllitr, spotřební daň z tabáku vzroste o 10 procent.
- ▶ Vyšší zdanění čeká také loterie, a to 35 procent namísto současných 23 procent. Danit se nově budou i výhry v loteriích nad milion korun.
- ▶ Daňový balíček upravuje také zdanění technických rezerv pojištěven.

Omezení finančních úřadů

- ▶ Finanční správa omezí činnost 33 z 201 finančních úřadů.
- ▶ Dotčené úřady přejdou na režim 2+2, kdy budou poskytovat služby minimálně dva úředníci ve dvou úředních dnech.

Vyšší zálohy na pojistné

- ▶ Drobným živnostníkům vzrostou minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění.

- ▶ Minimální měsíční záloha u odvodů sociálního pojištění vzroste o 156 korun na 2544 korun.
- ▶ Minimální měsíční záloha u odvodů zdravotního pojištění vzroste o 144 korun na 2352 korun.

Zvýšení minimální mzdy

- ▶ Od 1. ledna se opět zvýší minimální mzda, a to z 13 350 na 14 600 korun.

E-neschopenky

- ▶ Od 1. ledna se spouští systém elektronických neschopenek, které nahradí dosavadní papírové.
- ▶ Zaměstnancům tak bude stačit ohlásit zaměstnavateli pracovní neschopnost telefonicky nebo e-mailem.
- ▶ Doklady firma získá přes ePortál České správy sociálního zabezpečení.

Květen 2020

3. a 4. vlna EET

- ▶ Spuštěna bude od května. Bude se týkat svobodných povolání, zemědělství, dopravy, řemesel a výrobní činnosti. Nově tak budou elektronicky evidovat

například lékaři, advokáti, instalatři, farmářské trhy nebo hudební festivaly.

- ▶ Od on-line režimu budou osvobozeni malí podnikatelé s tržbami do 600 tisíc korun a maximálně dvěma zaměstnanci. Evidovat budou pomocí papírových bloků, které budou odesílat finančnímu úřadu čtvrtletně.

Snížení DPH pro vybrané služby

- ▶ Do nejnižší, 10procentní sazby DPH se přesouvají vodné a stočné, stravovací služby, úklidové práce, domácí pečovatelské služby, opravy oděvů a obuvi, kadeřnické služby a čepované pivo.
- ▶ Do 10procentní sazby se přesouvají také knihy a elektronické knihy.

Podzim 2020

Daně on-line

- ▶ Ministerstvo financí slibuje, že do konce roku 2020 zprovozní systém Moje daně, tedy on-line finanční úřad.
- ▶ Systém má přinést novinky jako automatické vyplňování daňových formulářů, osobní daňový kalendář s notifikacemi a kompletně elektronické podání daňového přiznání.

výdělek tak od letoška bude o 1250 korun vyšší než loni, dosáhne 14,6 tisíce korun.

S minimální mzdou, za kterou pracuje asi 150 tisíc lidí, se navíc zvedá i takzvaná zaručená mzda. Ta představuje nejnižší výdělek podle odbornosti a náročnosti práce a týká se širšího okruhu zaměstnanců. Vyplácí se v osmi stupních. Od ledna by se měla zvednout z nyníšších 13,3 tisíce až 26,7 tisíce na 14,6 až 29,2 tisíce korun.

Nejnižší hodinová mzda od ledna podle tabulek ministerstva práce a sociálních věcí činí minimálně 87,30 koruny. Nejvyšší zaručená, například pro špičkové vědce, 174,60 koruny. Finanční experti, lékaři, zubaři, lékárníci nebo experti na marketing či programátoři by měli od ledna vydělávat na hodinu minimálně 158,10 koruny, zaručenou měsíční mzdu tak budou mít ve výši 26 500 korun.

EET pro všechny

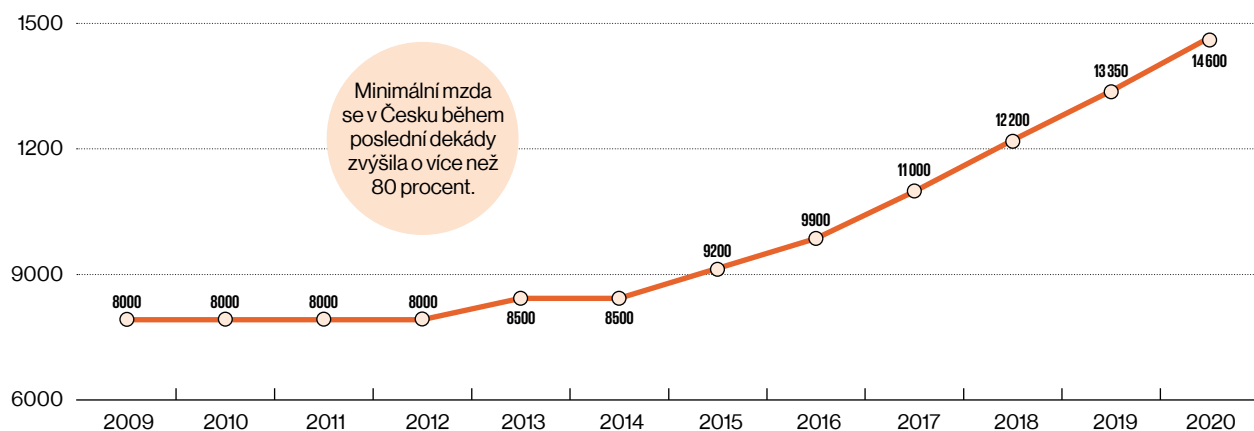
Po více než třech letech od spuštění první vlny se od května zapojí do systému elektronické evidence tržeb

i všichni zbývající podnikatelé přijímající hotovostní platby. Důvodem zpoždění rozjezdu třetí a čtvrté vlny EET bylo vrácení původního zákona Ústavním soudem v prosinci 2017. Ústavní soudci mimo jiné rozhodli o tom, že součástí EET nemají být platby kartou, a to jak v kamenných prodejnách, tak v e-shopech.

Koho se budou třetí a čtvrtá vlna týkat? Od 1. května budou muset začít elektronicky evidovat tržby výrobci potravinářských výrobků, prodejci na farmářských trzích, veterináři a lékaři či zubaři, advokáti, daňoví poradci nebo notáři, podnikatelé v dopravě, zemědělci a také řemeslníci.

I u těch podnikatelů, kteří přijímají od svých zákazníků hotovost, nicméně bude existovat výjimka. Ta se týká nejmenších z nich, kteří vykazují roční tržby do 600 tisíc korun a zároveň mají nejvýše dva zaměstnance. Tito podnikatelé nebudou muset posílat údaje o svých tržbách on-line jako ostatní, ale budou smět evidovat pomocí papírových bloků, které si vyzvednou na finančním úřadě. →

Vývoj minimální mzdy v Česku (v Kč)

ZDROJ: MPSV

Bločky s údaji o tržbách pak budou odesílat finanční správě jen jednou za čtvrtletí.

Zároveň se začátkem třetí a čtvrté vlny EET legislativa uleví podnikatelům díky přesunu některých služeb ze základní 21procentní sazby DPH do nejnižší, 10procentní sazby. Týká se to například oprav oděvů, obuvi nebo jízdních kol či kadeřnických služeb. Z nynější 15procentní sazby se do nejnižší přesouvají také stravovací služby, úklidové práce nebo domácí pečovatelské služby, vodné a stočné a také prodej čepovaného piva.

U většiny služeb vláda nepředpokládá, že by snížení DPH mělo přinést snížení cen: podle slov ministryně financí Aleny Schillerové jde především o kompenzaci pro podnikatele, jichž se dotkne zavedení EET. Jedinou výjimkou má být vodné a stočné: v jeho případě Schillerová naopak slíbila, že dohlédne na to, aby snížení daně pocítili na svých výdajích i koneční spotřebitelé.

Při diskusích o spuštění třetí a čtvrté vlny evidence tržeb upozorňovali daňoví odborníci na komplikovanost kontroly dodržování zákona. Zatímco u restaurací či prodejen kontrola většinou probíhá formou nákupu, u služeb řemeslníků by to bylo komplikované. „Ano, kontrolní nákupy třeba u malířů pokojů opravdu nebudou,“ říká ministryně financí Alena Schillerová.

Kontroly budou podle jejích slov v případě řemeslníků a dalších podobných živností cílené, založené na údajích získaných z EET. Díky agregovaným datům budou analytici, kteří s nimi pracují, znát například průměrné tržby malířů pokojů v různých městech. Finanční správu pak budou upozorňovat na podezřelé podnikatele, kteří z průměrných hodnot významně

vybočují – a právě ti se budou moci „těšit“ na kontrolu z finančního úřadu.

Vyšší zálohy a méně finančních úřadů

Na vyšší výdaje se od letošního roku musí připravit také živnostníci, kteří platí minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění. Celkem OSVČ musí počítat se zálohami vyššími v součtu o 300 korun měsíčně.

Výše minimálních záloh se počítá z průměrné měsíční mzdy, která v Česku v posledních letech výrazně roste. Na příští rok ji vláda stanovila na 34 835 korun – a právě z této částky se nově budou počítat i zálohy. „Princip pro výpočet zůstává stejný jako v uplynulých letech. V případě minimálních záloh je to u zdravotního pojištění 13,5 procenta z poloviny průměrné mzdy a u sociálního pojištění 29,2 procenta ze čtvrtiny průměrné mzdy,“ říká daňová poradkyně ze společnosti Mazars Gabriela Ivanco.

Minimální měsíční zálohy u odvodů pro Českou správu sociálního zabezpečení se pro rok 2020 zvyšují na 2544 korun. Jinými slovy: drobní živnostníci, jejichž hrubý zisk nepřesahuje průměrnou mzdu, zaplatí na zálohách o 156 korun měsíčně více než v roce 2018. Zálohy na zdravotní pojištění se pak zvýší o 144 korun na 2352 korun.

S daněmi souvisí i omezení pracovní doby zhruba jedné sedminy finančních úřadů. Finanční správa díky tomu chce ušetřit až stovky milionů ročně. Do nového, optimalizovaného režimu má během prvního pololetí přejít celkem 33 finančních úřadů. Jejich kompletní seznam zveřejnila finanční správa na svých internetových stránkách. V čem bude omezení spočívat?

„V rámci tohoto opatření nebude zrušeno žádné pracoviště, pouze budou dále fungovat v rámci režimu 2+2,“ informovala finanční správa. V praxi toto opatření bude znamenat, že se úřední doba omezí na dva dny v týdnu, kdy se budou podnikatelům a lidem věnovat alespoň dva úředníci. Finanční správa přitom slibuje, že v době nejvyššího provozu, tedy době podávání daňových příznání, kapacitu u úřadů posílí.

On-line daně a nižší pokuty

Mezi priority, které vyhlásila ve svém programovém prohlášení vláda Andreje Babiše, patří on-line finanční úřad Moje daně. Ministryně financí Alena Schillerová slibuje, že bude spuštěn na konci letošního roku.

Od prosince 2020 by podle ní mělo být možné podávat přes internet daňové příznání k daním z příjmů, později se přidají i další typy odvodů, například majetkové daně. Důležitým krokem pro zavedení podání příznání přes speciální on-line portál bude schválení novely daňového řádu. Ta je nyní před druhým čtením v Poslanecké sněmovně.

Samotný portál, který má být podobný například internetovému bankovníctví, by měl podnikatelům usnadnit život nejen díky rychlejšímu a jednoduššímu podání daňového příznání. Ministerstvo financí zároveň slibuje, že systém bude umět také formuláře předvyplnit, a to z dat, jimiž finanční správa disponuje například z dřívějších daňových řízení nebo údajů, které posílají obchodníci na finanční úřad kvůli elektronické evidenci tržeb. Vedle toho bude systém obsahovat také kalendář, který bude poplatníka upozorňovat na důležité termíny při podávání daňového příznání.

Novela daňového řádu přináší i další novinky. Jedna z nejčastěji kritizovaných se týká plátců DPH – legislativa prodlužuje lhůtu pro vrácení daňových odpočtů ze 30 na 45 dnů. Ministryně Schillerová tvrdí, že se delší lhůta neprojeví výrazným zhoršením cash flow, jak se některé firmy obávají. Společně s prodloužením lhůty totiž novela zavádí také vrácení takzvané nesporné části nadměrného odpočtu.

Zatímco nyní při pochybnostech zadržuje finanční správa celý odpočet, nově by jeho nespornou část plátcům daně vracela ihned a zadržovala by jen spornou část. „Plátcům DPH, u nichž se prověřuje pouze část nadměrného odpočtu, přináší zlepšení z hlediska jejich cash flow a zároveň zvýší právní i podnikatelskou jistotu,“ tvrdí ministryně financí.

S on-line podáním daňového příznání bude spojeno také prodloužení lhůt pro podání, a to o celý měsíc, které se

bude týkat právě těch firem, jež budou daně řešit v elektronické podobě. Novela také snižuje úroky z prodlení při platbě daně, a to z 16 na 10 procent. „Spolu s tímto opatřením dojde ke zrušení liberační lhůty za pozdní podání daňového příznání a placení daní. Zároveň však výrazně navýšujeme částku, od které se úrok vymáhá, a to z 200 korun na 1000 korun,“ dodává Schillerová.

Rušení daňových výjimek

Naopak zrušení superhrubé mzdy, které vláda Andreje Babiše rovněž slibovala, se ani letos téměř jistě neuskuteční. „To je hodně složitá daňová otázka, kterou zařazují v lednu na koaliční radu a musíme se domluvit, co dál,“ tvrdí Schillerová.

Další prioritou ministryně financí je rušení daňových výjimek. Jako první z nich si vybrala stravenky. K nim má přibýt možnost takzvaného stravenkového paušálu, díky němuž by zaměstnanec od zaměstnavatele mohl místo papírových stravenek dostávat peníze přímo, bez mezičlánku stravenkové společnosti. Tento finanční příspěvek na stravování má být přitom pro zaměstnavatele i nadále osvobozen od daně a platby pojistného. Do praxe bude nicméně uveden nejspíš až v roce 2021.

Zatímco u restaurací či prodejen kontrola většinou probíhá formou nákupu, u služeb řemeslníků to není technicky možné.

Pro zaměstnavatele i provozovatele restaurací a dalších stravovacích zařízení by novinka měla několik výhod. Zprvė odpadne placení poplatků vydavatelům stravenek, které dnes musí platit obě strany a které se běžně pohybují v součtu mezi pěti a sedmi procenty z hodnoty stravenek. Podle Schillerové se tento návrh setkal s pozitivními ohlasy jak u většiny restaurátérů, tak u zaměstnavatelů. Na odpor novinka narazila v podstatě jen u stravenkových firem.

Po stravenkách se chce ministerstvo financí zaměřit také na další daňové výjimky. O jaké půjde, ovšem zatím Schillerová nechce prozradit. „Mám připraveny asi čtyři nebo pět výjimek, které chci zrušit. Zatím je ale nechci specifikovat, představím je nejprve koaliční radě,“ dodává.